

AUTOBIOGRAFIE BRANKÁŘSKÉ LEGENDY

GIANLUIGI
BUFFON

UMĚNÍ PÁDŮ

xyz

Gianluigi Buffon: umění pádů

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

xyz

Gianluigi Buffon

Gianluigi Buffon: umění pádů – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

*Mým synům,
aby neměli strach
postavit se životu*

Gianluigi Buffon

UMĚNÍ PÁDŮ

xyz

OBSAH

- 1 **UMĚNÍ PADAT /9**
 - 2 **KOMUNISMUS A SEBEVĚDOMÁ DRZOST /47**
 - 3 **KDYŽ JSEM LÉTAL S MARCEM CHAGALLEM /90**
 - 4 **LIPPIMU SE ZJEVUJE PANNA MARIE /125**
 - 5 **STRACH TO VZDÁT /159**
 - 6 **KDYŽ SE FOTBALISTA ZAMILUJE /196**
 - 7 **JEDNODUCHÝ ČLOVĚK
S KOMPLIKOVANOU POVAHOU /234**
- PODĚKOVÁNÍ /277**

Úterý 30. května 2023, asi 21:30.

Jsem mrtvý.

Jdu k šatnám stadionu v Cagliari a uvnitř cítím, že je konec. Právě skončil první poločas semifinále play-off o postup do Serie A. Moje Parma vede 2:0. Hráli jsme dobře, ale zranil jsem se a do druhého poločasu nastoupit nemůžu. Trenér už dal pokyn druhému brankáři, aby se během přestávky roz-
cvičil.

Křik fanoušků se mísí s hudbou z reproduktorů. Kráčím útrokami stadionu a přepadne mě zvláštní pocit, jaký jsem nikdy předtím nezažil. Chystám se naposledy si sundat rukavice. Je konec, Gigi.

Jenže ony mi na zápěstí drží jako přišité. Někdy si musím pomáhat zuby. „Vidiš, ani ty rukavice nechtějí, abys to vzdal. Vedeme 2:0, Parma se vrátí do Serie A. Gigi, nevzdávej to. Je to jen zranění, to přejde. Kolik už jsi jich zažil?“

Jenomže tentokrát je to jiné. Uvnitř se cítím mrtvý a na-
konec si strhávám rukavice z rukou a holé, zarudlé a zpoceně
klouby se lesknou v záři neonového světla. Je konec. Příliš

to bolí. Vyřadí mě to ze hry na několik měsíců, budu potřebovat rehabilitaci, abych se zase dostal do formy. A na to já už nemám. Jsem mrtvý. Je mi čtyřicet pět let a většina mých kolegů, kteří v šortkách spěchají k šatnám, by mohli být moji synové. Slyším klapot jejich kopaček – zvuk, který ve mně vyvolává celou škálu protichůdných pocitů: strach a vzrušení, adrenalin, vztek a divokou zuřivost. Někdy to zní jako hudba dávných časů, emocí, jež se pomalu ztrácejí a vy víte, že už je možná nikdy znovu neprožijete.

„Dokážeš bez toho žít, Gigi?“ Ne, nedokážu. Bolí to. Je mi pětáctyřicet, nejspíš jsem bledý a vypadám zmateně. Ten tunel snad nikdy neskončí. Až dorazím do šaten, převleču se, vyzuju si kopačky a konečně odložím rukavice, které se tak těžko sundávaly.

„Ale ne, nech toho, Gigi. Počkej a uvidíš, jak to dopadne. Ráno moudřejší večera. Kolik věcí se vyřeší jen tím, že počkáš do druhého dne? I z velké bolesti se na druhý den může vyklubat jen obyčejná modřina, nic víc. Poslouchej, Gigi, není to tak, jak si myslíš. Ještě nejsi mrtvý.“

Cítím, jak mě někdo tahá za dres. Je to můj mladičkový kolega, Edoardo Corvi, třetí brankář Parmy. „Jsi v pohodě?“ zeptá se mě.

Pochopil, že něco není v pořádku. Uklidňuju ho a přitom si uvědomím, že on ještě ani nebyl na světě, když já už chytal v Serii A a v národěku. Kolik času uplynulo od doby, kdy jsem debutoval v Serii A a Paolo Maldini mě povzbuzoval v tunelu vedoucím na hřiště. Tehdy jsem byl tím nejmladším já.

A teď jsem tady – v tunelu stadionu v Cagliari – a jsem mrtvý. Říká se, že kočky mají devět životů. Věřím, že svých devět životů mají i lidé. Možná o něco méně, ale všechny se odehrávají v rámci toho jednoho. Když, jako v mém případě,

obětuješ dráze profesionálního fotbalisty svá nejlepší léta, když se už necítíš silný a neporazitelný a tvoje svaly, klouby a reflexy postupně slábnou, je to, jako bys umřel.

Ano, já jsem zemřel mezi prvním a druhým poločasem baráže o postup ze Serie B mezi Cagliari a Parmou. Nikdo to ale neví, nikdo nic netuší. Ani Edoardo, toho jsem právě uklidnil.

Zápas pokračuje. Vstupujeme do druhého poločasu. Nedopadne to pro nás dobře, Cagliari obrátí skóre.

Přemýšlím o duši tohoto stadionu. Jsem přece ve městě, kde zářil Gigi Riva, můj učitel, duchovní otec, největší italský útočník a zároveň ten nejlidštější fotbalový funkcionář, jakého jsem kdy poznal.

Zápas, který se zdál být náš, skončí 3:2 pro Cagliari. Možná je správné uzavřít to právě tady – ve městě, které se stalo Rivovým domovem. Ale nikomu to neříkám. Nechávám si to pro sebe. Počkám. Vyspím se na to. Uvidíme, jestli se ráno probudím. Uvidíme, jestli jsem opravdu mrtvý. Uvidíme, jestli je ještě naděje.

UMĚNÍ PADAT

Někdy se ve vzpomínkách vracím zpět a vybaví se mi obraz čtyřletého chlapce s černými, na krátko ostříhanými vlasy a opálenou tváří, který sedí obkročmo na parapetu nejvyššího patra domu v ulici Via delle Pinete. Ulice je vyzdobena trikolórami. Azzuri právě vyhráli mistrovství světa a Italové zpívají národní hymnu. Lidé sešívají zeleno-bílo-červené prapory ze starých hadrů, aby je mohli vyvěsit.

Chlapec se pohupuje a ještě netuší, že mu hrozí pád. V obývacím pokoji na druhé straně bytu si hrají jeho sestry, zatímco z rádia zní *Upside Down* od Diany Rossové. Dítě klimbá nohama ve vzduchu.

Je léto roku 1982 a vůně moře se nese ve větru spolu s pískem. Via delle Pinete v Marina di Carrara je asfaltový pás, který se vine podél Tyrhénského pobřeží. Dětem tu nechybí ani moře, ani nebe. Domy jsou nízké, všichni se znají a zdá se, že tu prázdniny nikdy nekončí. Právě tady se čtyřletý kluk málem zřítí – a v tu chvíli nastává první osudový okamžik jeho života.

Tím čtyřletým chlapcem jsem já, Gianluigi Buffon z městečka Marina di Carrara, syn Marie Stelly a Adriana, bratr Guendaliny a Veronica.

Marii Stelle Masoccové je v roce 1982 třicet čtyři let a už třikrát se stala mistryní Itálie v hodu diskem. Je to moje matka a všimne si, že její syn ztrácí balanc. A je to právě ona, kdo mě ze zadu zachytí dřív, než se zřítím na zem.

Chtěl jsem své vyprávění začít právě tady.

Od prvního okamžiku, kdy jsem riskoval pád, který by mě vyšel draho. Tehdy jsem poprvé pochopil, že svět má své hranice. Poté, co mě máma zachránila před pádem do prázdna, mě sevřela se stejnou silou, s jakou na závodech svírala disky ze dřeva a kovu.

Ani mi nevyhubovala. Neřekla vůbec nic.

Zůstalo to naším tajemstvím.

Jenže některá tajemství je občas třeba vyzradit – a pokud mám začít vyprávět svůj příběh, bude to od chvíle, kdy jsem se přestal bát.

Jmenuju se Gianluigi Buffon. Hrál jsem fotbal až do svých pětáctyřiceti let – osmadvacet let profesionální kariéry, během níž jsem asi miliardkrát dopadl na zem. Za tu dobu už vím, jak a kdy se padá. Naučíte se to stejně jako kopat do míče, jinak byste tuhle práci nemohli dělat. Jsem člověk, který si stejně jako jiní lidé zažil své pády. Úmrtí, porážky, prohry, stěhování, rozchody. Lidé mohou padnout, ale důležité je se tomu nepoddát.

Dnes se tomu říká rezilience – schopnost snášet rány, stres a traumata a zachovat si přitom pozitivního ducha.

Ve sportu je velkou předností umět se po neúspěchu opět postavit na nohy. Nemohu to popřít: mít v rodině šampion-

ku v lehké atletice mou odolnost jistě posílilo. Hod diskem je jednou z nejstarších sportovních disciplín – existuje již od dob olympijských her ve starověkém Řecku. A když si tento sport představíme, vybaví se nám dokonalost sochy Myrónova *Diskobola*.

Maria Stella, moje matka, mě naučila trpělivosti a ukázala mi, že se stáváme lepšími po malých, téměř neviditelných krůčcích. Varovala mě, abych nepropadal pocitům marnosti, pokud se mi nepodaří dosáhnout cíle, neboť z frustrace pramení riziko, že bych se mohl vzdát. Drahá maminko, přesně tak, jak jsi mě to naučila, nikdy jsem to nevzdal. Vždy jsem se znovu postavil na nohy, mnohdy i několikrát během jedné sezóny, jednoho zápasu, někdy i v rámci jediné akce. Dokázat se po pádu opět zvednout, vstát ze země i s odřenými koleny, je smyslem toho všeho.

Postavili mě do brány, i když jsem původně začínal „ve středu hřiště“. Adriano Buffon, můj táta, tehdy učil tělocvik a zároveň trénoval partu kluků. Fotbalu rozuměl jako nikdo jiný a za to, kým jsem se stal, vděčím jeho intuici.

Jako záložník jsem nebyl špatný, ale on „vycítil“, že mám ty správné vlohy stát se brankářem. Zpočátku jsem tuto výzvu přijal tak trochu z ješitnosti, chtěl jsem být jiný než ostatní. Brankář obléká jiný dres než jeho spoluhráči, nosí rukavice a je posledním ochranným valem před desítkou nepřítelů, kteří se ženou za míčem. Začneš věřit, že na hřišti musíš být tím, kdo se nebojí riskovat, má v sobě nejvíc odvahy a drzosti. Kromě toho, že ve svém oblečení často vypadáš lépe než ostatní.

Moje první brankářské rukavice byly značky Uhlsport, na vnitřní straně dlaní vínově zbarvené a poseté drobnými

dírkami. Vlastně ale nebyly úplně první, na trénincích jsem používal „domácí“ model: bílé zahradnické rukavice s černými puntíky. Ty vínové jsem si šetřil na důležité zápasy. Po večerech jsem sedával ve svém pokoji, díval se na ně a toužebně si představoval, jak si je obléknu na ligový zápas. Občas jsem s nimi i promlouval, stejně jako s kopačkami. Staly se projekcí mého snu, jakousi modlou, božstvem, ke kterému se obracejí děti, které sní o tom, že se stanou fotbalistou.

V těch letech jsem začal vstřebávat zásady svých rodičů. Zatímco můj otec Adriano je téměř posedlý vírou ve vítězství spravedlnosti, kde i ti slabší nakonec vyhrávají díky svým čestným myšlenkám, moje matka raději vkládá tyto ideály pod ochranná křídla katolicismu. Po mnoho let jsem ji vídal, jak se sama v kuchyni ještě před snídaní modlí s růžencem v ruce. Dodnes mám hluboce vrytý do paměti obraz své matky, jak tam tiše sedí, ponořená sama do sebe a do rozhovoru s Bohem.

Růženec je soubor stále se opakujících modliteb, které propojují tělo s rytmem, a tím i duši s Bohem. V jádru je to mimořádně účinný způsob, jak se soustředit. Když jsem viděl matku, jak naléhavě se modlí, pochopil jsem hluboký význam tohoto aktu. Modlitba, podobně jako meditace, učí člověka být sám se sebou, soustředit se a najít vnitřní klid. Proto se lidé v krizových situacích obracejí k modlitbě.

Své rodiče bych mohl definovat jako ztělesnění něhy a přísrnosti – a i zásluhou (nebo trochu vinou) jejich výchovy se ve mně zrodila touha stát v brance. Je to role často opomíjená a málokdo si ji troufne přijmout, protože s sebou nese odpovědnost za každý inkasovaný gól.

Brankář má mnoho tváří. Je samotář. Vidí a vnímá to, co ostatních deset hráčů na hřišti často nevidí a neslyší. Dokáže zachránit svůj tým skvělým zákrokem. Já po takovém stavu euforie prahnu celou svou kariéru.

Stručně řečeno, moje touha postavit se výzvám pramení ze směsice povah dvou naprosto odlišných lidí. Máma je ta, která mě zachrání, abych se nezřítil z balkónu, a zároveň mě učí rytmu modlitby – je to můj vřelý a laskavý pól. Adriano mě naučil, že se člověk nesmí nikdy spokojit s málem a že se má držet dál od všech neřestí. Doufám, tati, že tě příliš nezklamau, když se z těchto řádků dozvíš, že jsem kuřák a kouřil jsem i během zápasů. Vždy jsi tvrdil, že můj vůbec nejlepší zápas byl ten první v Serii A. Víím, že se za tvým přesvědčením skrývá výzva, abych na sobě pořád pracoval a nikdy neusnul na vavřínech. Dvě životní filozofie, jedna shovívavá, druhá nekompromisní – obě jsem přijal a nosím je v sobě.

Na nočním stolku mám už nejméně deset let knihu *Un uomo* od Oriany Fallaciové. Je to příběh Alekose Panagoulise, řeckého básníka a revolucionáře, který se postavil vojenské diktatuře. Stránky knihy popisují blížící se nevyhnutelnou porážku muže, který má jen málo prostředků, jak se režimu postavit. Oriana a Alekos se milují – a to je další důležitý rozměr této knihy –, mě ale nejvíce zasáhlo její pojetí hrdinství. Poté, co je Alekos díky amnestii propuštěn z vězení, žije už jen tři roky. Umírá při automobilové nehodě – možná atentátu. Aby se člověk stal revolucionářem, musí být tak trochu blázen. A musí být ochoten bojovat za své hodnoty až do krajnosti. Tato kniha mě naučila, že dějiny lidí nejsou jako mýty, které mi otec tak rád vyprávěl. Hrdina velmi často utrpí porážku.

Ve sportu máš to štěstí, že se tvé hrdinství odehrává jen na hřišti. Nejsou tam války ani revoluce. Skoro se až stydím, když používám tak vznešené paralely při popisu pocitů, které jsem zažíval během svých fotbalových let. Dnes už to ale dokážu vyjádřit více slovy – a s dostatečným odstupem.

Když se dostaneš až na samý vrchol, když konečně vyhraješ, dostaví se pocit prázdnoty. Obhájíte titul mistrů světa a ty prožíváš nepopsatelné štěstí. Ale ta skutečná radost nakonec přichází od lidí, od fanoušků. V tom je to kouzlo. Uvědomíš si, že jsi dokázal něco velkého, že jsi tou radostí zasáhl a nakazil všechny kolem – včetně těch, kdo vás sledují na dálku. V tomhle případě celý italský národ. Národ, který je tak často rozdělený – na frakce, fanouškovské základny, regiony.

Přesto si i po vítězství položíš otázku: „A co teď? To je všechno?“

Časem jsem pochopil, že vítězství není to nejdůležitější. Daleko víc záleží na tom, co mu předchází, na cestě, která živí emoce. Jo, vím, co si teď myslíte: Gigi Buffon hrál za tým, jehož mottem je „Vítězství je jediné, na čem záleží“. Ale právě proto, že jsem hrál za Juventus, kde se porážky prožívají opravdu těžce, jsem se naučil vážit si cesty, která prohrám i vítězstvím předchází. Být součástí takové cesty je nádherné. Můžeš snít o tom, jaké to bude, jaké výzvy tě čekají. Cesta je vším. Na cestě se vyrovnáváš s bolestí. Skrytou stránkou povolání brankáře je jemný nádech masochismu. Chci cítit bolest, abych nemusel myslet na to, co bylo a co bude. Říká se, že bolest člověka zoceluje. Nevím. Jisté ale je, že když bolest pocítíš po zákroku, dostaví se pocit osobního naplnění. Právě v okamžiku, kdy snášíš bolest, se cítíš úspěšný a uvědomíš si svou hodnotu.

► Když poprvé padám na zem, je pokrytá kobercem sněhu. Ještě nejsem brankář.

Moji rodiče vyučují v Pise a v zimních měsících mě posílají k tetě, strejdovi a babičce Lině do Pertegady, malé části Latisany ve Furlánsku. Když mě rodiče svěřovali na celou zimu do péče příbuzných, nenesl jsem to lehce. Vzpomínám si na příjezd do Udine, kde probíhalo cosi jako „předání vězně“. Vystoupím z auta rodičů a nasednu do auta tety a strýce. Rodiče se se mnou vlastně ani pořádně nerozloučí. Utrousí jen cosi ve smyslu „Uvidíme se brzy“ a tváří se přitom, jako by si mě za chvíli měli opět vyzvednout. Jenže ta *chvilka* trvá měsíce.

Loučení pro mě zpočátku bylo velmi těžké.

Nakonec mi to ale pomohlo vyrovnat se s odloučením od domova. Pro mnohé mé spoluhráče v mládežnických týmech byla právě neschopnost žít daleko od rodiny jednou z největších překážek. Na internátech a tréninkových soustředěních jsem se často setkával s mladými talentovanými hráči, kteří se rozhodli to vzdát, protože nedokázali žít vzdáleni od své rodiny. Já jsem se tomu – i když proti své vůli – učil již od čtyř let, a časem jsem se s touto emocí dokázal poprat.

Přesto ve Furlánsku prožívám nádherné a intenzivní měsíce. Když se následně vracím do Carrary, mluvím podivným dialektem, který obohacuju smyšlenými slovy a míchám toskánštinu, italštinu a furlanštinu.

Jsou mi čtyři roky a poprvé v životě vidím sníh. Dodnes si pamatuju úžas, s jakým jsem pozoroval studené bílé vločky, které jsem do té doby neznal. Vybíhám ven s radostí dítěte, které zažívá něco nového, a vrhám se do měkké pokrývky.

Netušil jsem, že je sníh mokrý. Byl to můj první opravdový brankářský skok, a určitě jsem při tom nemyslel na to, že bych se mohl ušpinit nebo zranit.

Jenže mně jsou teprve čtyři roky, a babičce brzy dochází trpělivost. Zavře mě doma u kamen a ven už mě nepustí. Během půl hodiny jsem dokázal promáčet všechno své oblečení. Poté, co mě musí šestkrát nebo sedmkrát převléknout, protože stále dokola skáču do sněhu, mi nakonec řekne: „A dost, ven už nepůjdeš, už pro tebe nemám vůbec nic na převlečení!“

Vztah ke sněhu mi přijde vhod o čtrnáct let později. Hrajeme s národňákem v Moskvě barážové utkání s Ruskem o postup. Byl to náročný večer, ale dokázali jsme uhrát remízu, která nám zajistila účast na mistrovství světa 1998 ve Francii. Hrát na sněhu je pro brankáře peklo, ale zároveň i vzrušující výzva. Míč na sněhu létá po šílených trajektoriích a ty nikdy nesmíš dovolit, aby se odrazil od země, protože pak nevíš, kde skončí. Když mě ve 32. minutě prvního poločasu trenér Cesare Maldini posílá po zranění Pagliucy do branky, uvědomím si, že mám schopnost, kterou mohu v tomto rozhodujícím okamžiku využít. Už ve čtyřech letech jsem se naučil skákat do sněhu, a to nemůže nikdo z dalších jednadvaceti hráčů na hřišti vědět.

V Pertegadě se může čtyřleté dítě procházet samo po vesnici – byla to opravdu jiná doba. Všichni se tu známe, a když jsem tady, každý den hned po probuzení běžím do obchodu svého strýce a tety. Jakožto „cizí“ dítě z Carrary jsem pro všechny zákazníky tak trochu maskotem. Dodnes mám na jazyku chuť housky s mortadelou, kterou mi v obchodě připravuje teta. Když strávím se strejdou a tetou chvíli za kasou, uvědomím si,

že mě baví počty – a to jsem ještě ani nezačal chodit do školy. A tak se učím počítat drobné a vracet zpátky. Jako odměnu za mé nadšení a preciznost dostávám balíčky fotbalových karet. Teta mi koupí mé první album v novinovém stánku naproti kostelu. Jsem tou hrou okouzlen. Dodnes si pamatuju svůj první balíček a první dvě karty. Jsou na nich Nicolini a Anzivino z Ascoli. Mají černo-bílé pruhované dresy.

Krátce nato začnu fotbal víc sledovat a rozhodnu se fandit Trapattoniho Juventus – možná i tak trochu z jisté patriotické hrdosti. Tehdy byl brankářem Dino Zoff, původem z Furlánska, stejně jako polovina mé rodiny. Mým idolem se samozřejmě stává i Paolo Rossi, nejlepší střelec mistrovství světa ve Španělsku, ze kterého si Itálie před rokem odnesla vítězství. Stále mám plnou hlavu všech těch fotbalových hrdinů, které jsem jako malý kluk obdivoval. Byl jsem jimi přímo posedlý. A přestože mám dnes sám jedno vítězné mistrovství světa v kapse a většinu těchto legend jsem poznal osobně, necítím se s nimi zcela rovnocenný. Stále si připadám jako fanoušek, který je s úctou obdivuje.

V osmi letech jsem se zamiloval do Gianlucy Vialliho. Pamatuju si ho z roku 1986, kdy se objevil v reprezentaci s krátkými vlasy, bez svých typických černých kudrlin. Tehdy mu bylo jen něco málo přes dvacet, ale už působil jako ostřílený veterán. Vialli nás opustil příliš brzy – a osud tomu chtěl, že dnes sedím u jeho stolu, na jeho místě – jako delegát a doprovod italského národního týmu. Ten, kdo tuto roli vykonává, musí držet tým pohromadě. Musí umět dodat sebevědomí, řešit konflikty, chránit hráče před vnějším světem. A u toho pomyslného stolu, který jsem po něm převzal, stále cítím jeho přítomnost. Krátce po nástupu do nové funkce vedoucího delegace národního týmu jsem se zúčastnil charitativního

večera, který pořádali jeho staří přátelé. Byl to pro mě jeden z nejsilnějších okamžiků, protože jsem si naplno uvědomil, kolika lásky se člověku může dostat i po skončení kariéry, a dokonce i života, pokud jste byl nejen skvělým fotbalistou, ale především velkým člověkem.

Vialli dokázal s janovskou Sampdorií něco mimořádného: vyhrát mistrovský titul Serie A a málem i Ligu mistrů, čímž se stal vzorem pro italský fotbalový svět. Vialli byl ale také příkladem empatického, nesobeckého, velkorysého a – což je v našem prostředí vzácné – velmi kultivovaného člověka. Bylo téměř nemožné mít s ním nějaké neshody. Jsem pevně přesvědčen, že jedním z hlavních faktorů, které vedly k vítězství na mistrovství Evropy v roce 2021, bylo jeho charisma, které Vialli dokázal klukům v modrém dresu předat.

Ráno, když nejdu do obchodu nebo netrávím čas s druhou tetou či s bratranci a sestřenicemi, si dlouze prohlížím kopačky svého bratrance. Jsou obrovské, černé, s kovovými lesklými kolíky. S velkým nadšením jsem si je už dokonce zkusil. Tehdy ve mně tyto předměty – v mých očích svaté jako relikvie – vyvolávaly tak silnou euforii, že se mi chtělo brečet štěstím.

Během těch měsíců se poprvé seznamuju se skutečným fotbalovým míčem, koženým balonem s černobílými šestiúhelníky (ty barvy mě budou provázet celý život). Chodím s ním na hřiště v Pertegadě, sto metrů od domu, a trávím tam celé dny. Míč je tvrdý jako cihla. V nedalekém domě věší nějaká paní prádlo a pravidelně si pouští stále tu stejnou písničku: *Mamma* od Beniamina Gigliho. S tou melodií v uších a s těžkým míčem poskakujícím po měkké trávě tu pobíhám a sním o tom, že až budu velký, stanu se fotbalistou.

Nejdřív mě ale čekala škola. Příběh úspěšného fotbalisty by měl být založen na předpokladu, že aspirující sportovec školu nesnáší a raději se prosazuje na hřišti. Mě ale škola bavila a myslím, že jsem si na základce vedl celkem dobře. Na jedno z mých prvních vysvědčení učitelka napsala poznámku, která velmi zaujala moje rodiče – ti mě totiž vídali častěji venku při hře než s hlavou v knížkách: „Gianluigi Buffon během těchto šesti měsíců prokázal, že dosahuje dobrých výsledků v italštině i matematice. V kolektivu je oblíbený a ostatní spolužáci ho následují jako vůdčí osobnost.“ To vysvědčení mám schované dodnes. Máloco mi v životě udělalo tak velkou radost – ne díky tomu, co paní učitelka napsala, ale díky reakci mých rodičů. Byli opravdu šťastní a také trochu překvapení výrazem „vůdčí osobnost“. Doma se svými sestrami jsem totiž ledacos, jen ne vůdce.

Matematika i italština mi šly dobře. Spolužáci mě respektovali a ze školy si neodnáším žádné špatné zkušenosti se šikanou. Možná je to díky mé fyzické síle, ale jistě také proto, že ve třídě jsme všichni pocházeli z rodin, které nám velmi důrazně vštěpovaly úctu k druhým. Při formování charakteru je tento způsob výchovy naprosto zásadní. A já měl to štěstí, že jsem vyrůstal v místě, kde byl respekt důležitou hodnotou.

Mými nejlepšími kamarády byli Marco a Claudio. Trávil jsem s nimi volná odpoledne, když jsme neměli úkoly a já nebyl na fotbalovém soustředění. Jsme v kontaktu dodnes, tedy jsme bydleli vedle sebe. Říkali jsme si „kluci od řeky“, protože jsme se scházeli u břehu říčky Carrione, která se vlévá do Ligurského moře. Ulice, kde jsme si hráli, je dlouhá tři sta metrů a končí přímo u pláže. Každé herní odpoledne bylo přídělem léta. Hodně jsme mluvili o fotbale, téměř všichni jsme

fandili Juventus. Pak přišel Berlusconi a sestavil hvězdný AC Milán s Van Bastenem a Gullitem. Fascinovali nás, stejně jako německá dvojice z Interu – Brehme a Matthäus. Měl jsem slabost pro Trapattoniho a obdivoval jsem Inter s jeho rekordy. Ale ještě předtím, během sezóny 1986/1987, se událo něco, co mě hluboce zasáhlo.

Pescara, která měla hrát v Serii C, postoupila do Serie B. Je mi osm let a moc se mi líbí jejich klubový znak. I takový detail dokáže nadchnout sběratele fotbalových kartiček a jeho vášeň se zrodí bez zjevného důvodu, třeba kvůli oblíbené barvě nebo hezkému obrázku. Na zlatém pozadí znaku je modrý delfín a já mám pro modrou barvu slabost, to vědí všichni. Fanouškem Pescary se stávám téměř náhodou. Nedělní televizní pořad *90° minuto* ohlašuje výsledky zápasů. Netrpělivě očekávám pořadí Serie B a pokaždé se dozvídám, že Pescara opět vyhrála. Tým Pescary, který původně začínal ve třetí lize, dokáže pod vedením zkušeného a na svou dobu velmi pokrokového trenéra, jakým byl Galeone, dokonce vyhrát druhou ligu a postoupit do Serie A.

Můj táta, který mi vždy vyprávěl řecké báje, k nim toho roku přidal i příběh Galeoneho Pescary. Nikdy nezapomenu na jeden rozhovor, který jsme spolu na toto téma vedli: „Gigi, víš, co slíbil prezident Pescary svému útočníkovi, pokud vyhraje tabulku střelců?“

Já, napjatý jako struna, se hned ptám, co to bylo. Představený jsem si nějaký drahocenný poklad.

„Umytí auta.“

To auto muselo být vážně výjimečné. A to mytí ještě víc. Útočník Pescary se jmenoval Stefano Rebonato a stal se hlavním hrdinou mýtů, které mě večer uspávaly. Ve všech těchto příbězích byl hrdina odměněn umytím auta.

Měl jsem to štěstí, že můj otec fotbal miloval a dokázal ocenit i jeho romantickou stránku. A když jeho syn snil o tom, že uvidí svou oblíbenou Pescaru naživo, snažil se ten sen splnit. Asi jako prezident klubu, který svému útočníkovi slíbí umytí auta. Zdánlivě šlo o maličkost, ale v kontextu našeho prostého života to byla skutečně významná událost.

Tým Pescara byl před nástupem do nové sezóny v Serii A na soustředění nedaleko Pertegady, což byla skvělá příležitost jet se na ně podívat naživo. Byl to právě otec, kdo mě nadchl svým vyprávěním příběhu o jejich sportovním vzestupu, a proti mému přání tak nemohl nic namítat. Doprovodil mě tedy na jeden z jejich tréninků. A já v tom okamžiku zažívám cosi jako zjevení. Zamiluju se do fotbalisty, kterého dnes téměř nikdo nezná: Blaže Sliškoviće. Post: záložník. Bosňan, rodák z Mostaru. S míčem si dělá, co chce, a zachází s ním tak jemně, že mi připadá jako Bůh. Za mě to je stejný borec jako Zico nebo Pelé a vůbec mě nepřekvapuje, když hned v prvním zápase Serie A skóruje z penalty na San Siru a zpečetí výhru Pescara 2:0 nad Interem. Copak je možné se do takového fotbalu nezamilovat? Do takových husarských kousků? Pescara, která právě postoupila do Serie A s týmem původně sestaveným na to, aby vyhrál Serii C1 o rok dříve, přijede na stadion v San Siru, kde proti Interu nastoupí se zónovou obranou a presujícími záložníky. Dodnes mi z toho jde hlava kolem, když si představím, co tehdy museli zažívat kluci v modro-bílých dresech. Fotbal, který miluju, není koneckonců ničím jiným než jen zoufalým hledáním rovnováhy uprostřed chaosu – abych parafrázoval Vasca Rossiho*. Je to Pescara trenérů Galeoneho a Rebonata. A je to právě jejich

* Vasco Rossi je italský zpěvák, skladatel a producent – pozn. překl.

filozofie, která definitivně přesvědčí jednoho malého kluka, aby si zvolil roli brankáře. Život brankáře je jedno velké šílenství, okořeněné nezbytnou dávkou rovnováhy.

Jak už jsem zmínil, moje kariéra začíná na postu záložníka v týmu Canalletto ve městě La Spezia, který trénoval můj otec. Mezi nováčky jsem měl dobrou pověst, a už jsem dokonce vyhrál i pár trofejí. Jednoho dne mě otec z legrace postaví do branky. Chyběl brankář, a tak mi řekli, ať si tam stoupnu já. Všechno to tedy začíná úplnou náhodou. Otec mě pozoruje a nevěří svým očím. Všimá si, že jsou pro mě některé pohyby naprosto přirozené. Vrhout se na hřišti do trávy je pro mě jako skočit do sněhu. Přesně tak, jak jsem to tehdy ve čtyřech letech poprvé udělal před zraky babičky Liny. Navíc na téhle pozici oplývám temperamentem – tolik se tu nenaběhám, a tak mi zbývá víc energie.

Dostanu se do Perticaty, týmu přidruženému k Interu. Moc se tam ale nezdržím, protože se jim na pozici gólmána nezdám. Přecházím tedy do Bonascoly, kde nahrazuju jejich zraněného brankáře. Když se původní hráč vrátí, místo aby mě přesunuli na pozici záložníka, mě nakonec stejně zaregistrují jako brankáře. A tak zůstávám mezi tyčemi.

V těch dobách se hrálo na naprosto otřesných hřištích. Všude jen tvrdá udusaná zem. Když svítlo slunce a půda byla vysušená, zvedaly se mraky prachu a člověk si připadal jako na černé poušti. Jakmile zapršelo, vytvořilo se všude bahno a z míče se stal tvrdý kámen. Právě na těchto hřištích jsem se naučil snášet bolest. Byl jsem celý od krve, s tělem pokrytým modřinami a odřeninami.

Prvním trenérem Bonascoly byl muž, který nedávno ztratil syna. Pamatuju si na první týdny a jeho prázdný pohled.

A přesto dál žil, dál trénoval ty šílence v kratásích a tričkách, kteří si na tvrdé zemi odírali kolena. Není možné utišit bolest, kterou člověk sám nezažil. Ale já si z toho odnesl jedno ponaučení: Fotbal je vážná věc, může dokonce odpoutat tvou mysl od bolesti. Co je proti tomu nějaký škrábanec?

Stejně jako většina ostatních sportovních her na světě se i fotbal zrodil proto, aby udržoval tělo – a částečně také mozek – v dobré kondici. Jeho prostřednictvím zároveň poznáváme jiné lidské bytosti. Týmové sporty tě naučí vycházet s ostatními. Poznáš, co je solidarita. Hodně se na toto téma naučím od fotbalového mistra Renza Ulivieriho, který se stane o pár let později mým trenérem.

Ani v Bonascole nezůstávám dlouho. Je mi třináct a místo abych hrál za mladší žáky, postaví mě mezi ty, kteří jsou o dva roky starší než já. V sobotu tak často hraju se svými vrstevníky narozenými v roce 1978, v neděli pak s ročníkem 1976, tedy s těmi staršími. Přestože se jedná o amatérskou úroveň, moje výkony neuniknou pozornosti skautů. Jeden z nedělních zápasů hraje s ročníkem 1976 proti výrazně silnějšímu týmu. Pokud se nepletu, na body jsme na tom byli stejně, ale zápas vyhraje 1:0. Na hřišti patřím k nejlepším. Podaří se mi vyrazit míč ze šibenice, ale hlavně hraju hodně nohama. Zákaz takzvané malé domů v té době ještě neplatil, ale já si i přesto v několika situacích dovoluju nahrát bez použití rukou. Zápas sledují dva skauti Parmy, oba z Toskánska, z provincie Massa Carrara. A všimnou si mě. Ve skutečnosti jsem už patřil do úzkého okruhu hráčů, o které měl zájem i AC Milán. Už jen ta představa mě naplňuje nadšením. Tehdy to byl Milán Silvia Berlusconiho. Hráli tam Gullit a Van Basten. A vedl je Arrigo Sacchi, který

právě revolučním způsobem změnil svět fotbalu svou vysunutou zónovou obranou.

Milán ale nebyl jediný klub, který o mě projevil zájem. Ozvala se i Bologna. Rodiče si dokonce jeli prohlédnout internát v Lodi, kam bych se musel přestěhovat, pokud bych si vybral právě Milán. Doma se začíná mluvit o mém novém životě. Rodiče jsou jakožto bývalí sportovci na podobné situace zvyklí. Sestra Guendalina je profesionální volejbalistka, a tak si u nás v minulosti často podávali dveře různí sportovní agenti a manažeři. Stane se z ní první evropská šampionka v naší rodině.

Na jaře se ozývá Parma a zve mě na zkoušku. Píše se rok 1991. Já už jsem přitom vnitřně rozhodnutý, že tím vyvoleným bude Milán. Proto se mi na zkoušku do Parmy vůbec nechce. I tentokrát se ale projeví neomylná intuice mého otce. Pamatuju si, jak si mě vzal stranou, posadili jsme se naproti sobě v obýváku a on mi vlídně, ale rozhodně řekl: „Než přijmeš nabídku Milána, pojďme nejdřív zkusit i Parmu.“

Ten večer jsem se díval na své bílé zahradnické rukavice s černými puntíky a říkal jsem si, že s nimi se nedostanu nikam, ani do Milána, ani do Parmy. Nikam. Připadal jsem si stejně jako ty rukavice – tak trochu nepatřičně. Já ale nikdy nebyl typem člověka, který se snadno vzdává. Můj problém je často úplně opačný. A tak jsem se povzbudil: „Gigi, mají o tebe zájem všechny kluby, asi budeš vážně dobrý.“ Vydal jsem se tedy do Parmy s pocitem, že je to jen formalita, než konečně vystřelím ke hvězdám s velkolepým Milánem plným Holanďanů.

Na konkurzu máš jen dvě možnosti: buď jsi výjimečný talent a spousta lidí si toho všimne – to se pak k tobě všichni chovají mile. Nebo jsi prostě jen jeden z mnoha. Něco ve stylu: „My profesionálové hodnotíme tebe, aspirujícího aspiranta.“ Je to krutá realita tohoto světa a i já si tím prošel. Zažil

jsem spoustu podobných konkurzů a občas jsem měl pocit, že nejsme na fotbalovém hřišti, ale v chovné stanici.

Jakmile však přijedu do Parmy, první dojem je úplně jiný. Setkávám se tu s velmi lidským přístupem a vůbec to na mě nepůsobí, jako kdybychom byli nějaká kuřata z velkochovu.

Ujímá se mě trenér brankářů jménem Ermes Fulgoni. Je to muž s veselým výrazem ve tváři, šedivými vlasy a s očima člověka, který toho hodně zažil. Není nijak vysoký, ale jako mladý brankář musel být dost výbušný. Usměje se na mě a představí se. Zpočátku je opatrný a se zdrženlivou přívětivostí mě vyzve, abych se zúčastnil prvního tréninku. Při takové zkoušce tě obvykle nechají udělat pár základních cviků a pak tě zařadí mezi ostatní, aby zjistili, jak funguješ „v týmu“. A právě tam se stane něco kouzelného. Po čtvrt hodině tréninku cítím, že se mu líbím. Nevím, co ho na mně zaujalo, ale všímám si, že má radost z toho, jak provádím jednotlivé cviky. „Něco takovýho jsem ještě neviděl,“ vyhrkne po jednom mém skoku. *Kdybys tak věděl, kolikrát jsem se takhle vrhl do sněhu*, pomyslím si.

To odpoledne jsem mu podobných skoků předvedl snad stovku. Tréninky v té době spočívaly v bolestivě nekonečném opakování zákroků. A nečekal tě žádný perfektně upravený měkký trávník, ale zaplevelená ztvrdlá zem. Je mi teprve třináct a domů se vracím s rozbolavělým a rozedřeným tělem, na bocích a kyčlích mám modřiny a pohmožděny. Přesto bych nemohl být šťastnější. Podstoupil jsem konkurz do týmu, který hraje Serii A, a trenér brankářů řekl, že se mu můj styl líbí. Cítil jsem, že to je zlom, že se něco začíná dít. O několik let později jsem se dozvěděl, že se trenér hned po tréninku obrátil na sportovního ředitele mládežnické sekce a řekl mu: „Tenhle kluk odsud nesmí odejít bez smlouvy.“

Po konkurzu se mě táta s mámou trochu vyptávají. Chtějí se ujistit, že se mi tam líbilo. A já se cítím vnitřně rozpolcený. Víím, že vedení Parmy už rodiče kontaktovalo, aby je informovali, že konkurz dopadl skvěle a mají pro mě připravenou smlouvu. A jsou to opět moji rodiče, kteří mi pomohou se v nové situaci zorientovat. Je konec školního roku a odpoledne trénujeme s tátou na školním hřišti. Po tréninku nasedneme do auta, ale on nenastartuje. Jen sedíme a pozorujeme ostatní kluky, jak se s taškou přes rameno trousí domů. Ulice teď zeje prázdnotou. Zůstali jsme sami, jen já a on.

„Gigi, řekni mi naprosto upřímně, byl bys rád, kdybys mohl hrát za Parmu? Cítíš se na to, abys žil daleko od domova?“

Myslím, že se bál, že budu chtít zkusit štěstí s Milánem. Já se na něj ale podíval a úlevně jsem vyhrkl: „No jasně.“

A tak začalo mé dobrodružství v Parmě. Nový život. Daleko od domova, na internátu, kde jsem trávil většinu času, když jsem zrovna nebyl na hřišti.

Na internátní škole Maria Luigia jsem patřil k nejmladším, spolu s jedním klukem z Massy, který po třech měsících odešel. Pak tu byli ještě Andrea Tagliapietra a Steve Ballanti. Byli jsme nejen nejmladší, ale také ti nejosamělejší. Se Stevem jsme se nedávno znovu setkali – dnes pracuje v rodinné firmě. Měl velký talent, ale ve fotbalovém světě se bohužel neprosadil. Stali se z nás partáci a vzájemně jsme se podporovali, jinak bychom se zbláznili. Přejechod z domova do přísného internátního režimu, kde má člověk jen minimální prostor pro zábavu, kino nebo tanec, byl náročný... Někdy se mi zdálo, že téměř nemožný.

V Parmě se snažím chovat vzorně. Poctivě dodržuju rozvrh internátu, ke všem jsem zdvořilý. Bohužel si nemůžu užívat

města jako takového, jeho centra pulzujícího životem. Postupně se stává mým zvykem chodit na mši do baptisteria, osmiúhelníkové stavby částečně románského a částečně gotického stylu, která původně sloužila ke křtům. Ranní mše mě vedou nejen k modlitbě a hledání spojení s Bohem, ale také ke kontaktu se sebou samým. Mezi vysokými zdmi tohoto posvátného místa jsem se naučil modlit s větším soustředěním a hloubkou.

S rodiči se vídám jednou do měsíce. Nikdy jsem neměl rád telefony, a tak raději sednu na vlak a zajedu za nimi do Carra-ry, než abych jim volal.

Můj první opravdový trenér se jmenuje Ermes Polli. V civilním životě pošťák a v Parmě mu už od dob, kdy ještě aktivně hrál, přezdívají „al Postèn“. Byl legendou parmského fotbalu. Dodnes si živě pamatuju jednu jeho zvláštnost: dokázalo ho rozčlít, když nás viděl zavazovat si kopačky vsedě. Fotbalisté si podle něj mají zavazovat boty vkleče, v předklonu. Od té doby to tak dělám i já – nikdy bych si nezavázal kopačky vsedě, ale vždy v podřepu, jak nás to naučil „al Postèn“.

Polli ze mě ze začátku moc nadšený není, považuje mě za příliš nekonformního. Jako fotbalový trenér dbá i na chování mimo hřiště a jeho pochybnosti jsou podložené. Musím přiznat, že jsem byl první měsíce v Parmě možná až moc horkokrevný. Během zápasů jsem pořád do všeho mluvil a často jsem odpovídal s jistou drzostí. Dost jsem to přeháněl, protože jsem se všem snažil dokázat, že nejsem žádný slaboch. Takoví jako já ho dokázali pořádně vytočit. Časem si mě ale oblíbil, a to nejen díky tomu, že dobře chytám. Vycítil, že se za mým namachrovaným chováním skrývá upřímnost. Dnes by se řeklo, že jsem byl „nastavený na týmový cíl“. Uvědomil

si, jaký mám potenciál. A pak také pochopil, že má před sebou cílevědomého kluka, který se teprve učí, jak to na světě chodí.

Mým vzorem byli nejen rodiče, ale také jedna velmi vzácná žena – moje babička Teresa, otcova maminka, která pocházela z Toskánska. Narodila se na konci první světové války a bohužel neměla možnost dokončit školu, což byl v té době případ mnoha dívek. Měla tedy vždy velký respekt k lidem, kteří studují nebo dosáhli nějakého vzdělání. Tehdy jsem tomu nerozuměl, ale dnes si uvědomuju, jak moc to bylo vzácné. Každý večer si zapisovala do deníku vše, co ten den udělala a co se naučila. Udivovalo mě, že si šedesátiletá žena zapisuje, co se během dne naučila. Byl jsem zvědavý, a tak jsem se do deníku tajně podíval. Našel jsem tam poznámky o mámě, tátovi, o nás dětech a celé naší rodině. Psala tam samé krásné věci. Možná si ten deník vedla právě proto, aby si ho jednou mohli její vnuci přečíst a aby nám předala jednu velkou životní lekci: nikdy se nepřestávej učit. Byla to právě ona, kdo mě naučil štedrosti – ne tím, že by nám dávala dárky nebo peníze, ale svým přístupem a nadšením. Například když jsem chtěl jako malý kluk na Silvestra střílet petardy, ale děda mi to zakázal, vzala mě toskánská babička Teresa na druhý den do lomu, kde jsem si je mohl odpálit.

Asi si dovedete představit, jak moc mi po přestěhování na internát chyběli kamarádi, ale především moje rodina, společně strávené chvíle a nedělní povídání o tom, co se komu v týdnu přihodilo. Naštěstí se mi podařilo vytvořit si v Parmě okruh kamarádů i mimo fotbalový tým. Po ukončení základní školy jsem nastoupil na obchodní akademii. Odbornou školu jsem zvolil z čistě praktického hlediska – potřeboval jsem se dostat ven z internátu. Kdybych se rozhodl pro studium na gymnáziu, musel bych na internátu zůstat

i během dne, zatímco obchodka byla mimo komplex, ve kterém jsem bydlet.

Život na internátě není zrovna jednoduchý. Jsem tu zavřený v malé cele s prosklenými dveřmi, což je architektonické řešení, které umožňuje vychovatelům kontrolovat, jestli v noci spíme. Mám tu stůl na učení, miniaturní úložný prostor na své věci a židli, na kterou si odkládám oblečení. Připadám si tu jako v klášteře. Hodně se modlím a snažím se také recitovat růženec, stejně jako moje máma. Kdyby mě přitom někdo pozoroval, nejspíš by si pomyslel, že jsem nějaký mladý mnich. Každé ráno v půl sedmé nás vychovatelé budí boucháním na dveře. Někteří to dělají jemně, jiní jsou o dost energičtější. Nejvíc nesnáším ty, kteří na skleněné dveře buší tak silně, až se otrásají, jako by měly explodovat. Večer co večer usínám s úzkostí, že mě zase ráno takhle vzbudí.

V 6:50 se všichni postavíme do řady a za hrobového ticha jdeme na snídani. V 7:15 už jsme po jídle, vracíme se nahoru, bereme si batohy a každý vyráží do své školy. Pro mě je to ten nejlepší okamžik, jediný, kdy se cítím skutečně svobodný. Musím jít dvacet minut pěšky a pak kousek autobusem. Po škole už bohužel žádný volný čas nemám. Spěchám zpátky na internát k obědu a pak mě čeká cesta autobusem na trénink a večerní psaní úkolů. Po večeri musíme zhasnout světla, ale mně se nikdy nepodaří ihned usnout. Dělán si hlavu z toho, že budu muset zase brzo vstávat. Je to vlastně neustálý závod s časem, abych nepřišel pozdě. V té době jsem si často opakoval: „Do háje, Gigi, jestli to nedotáhneš do Serie A, tak si mě nepřej..“

Alespoň o víkendu můžu na chvíli vypnout. Jakmile v sobotu skončí škola, internát se vyprázdní a já konečně vyrážím do města hledat si nové kamarády.

V neděli, když mám volno, se občas připojím ke skupině fanoušků, kteří jezdí na venkovní zápasy týmu Carrarese. Vyrazím vlakem k rodičům, ale pak stejně skončím na stadionu s „Commando Ultrà Indian Tips“. Nápis CUIT jsem měl na rukavicích až do posledního zápasu. Myslím, že jsem jeden z mála fotbalistů, který se může chlubit minulostí aktivního ultras fanouška. Je to svět sám pro sebe. Hodně se o něm mluví, často ve spojení s negativními zprávami v tisku, ale jen málokdo skutečně ví, jak funguje uvnitř. Ultras mají i své morální kodexy, a některé skupiny se dokonce věnují charitě. Je to způsob, jak sdílet společnou vášň, ale kazí ho lidé, kteří na něm chtějí vydělat. Já na stadion chodím rád, zpívám s ostatními chorály a vybíjím přebytnou energii fanděním. Opravdový ultras výsledek zápasu neřeší, jde mu jen o soulad mezi nasazením hráčů a jeho vlastní vášní. Je to otázka energie, ale i lásky. Jsi tam s lidmi, kteří stejně jako ty věří ve hráče tvého týmu. Nejenže je podporuješ během zápasu, ale promítáš do nich i své touhy, frustrace a radosti – samozřejmě v rámci určitých mezí. Žádná politika, žádné peníze, žádné drogy. Taková je pravá mentalita ultras. Bohužel i na tribuny proniká špína tohoto světa, organizovaný zločin. Tribuny jsou totiž místem, kde se scházejí tisíce lidí, kteří se sami organizují.

Naštěstí stále převažuje zdravá část fanouškovské scény a já se k ní dodnes hlásím. Přestože mě na mnoha stadionech kritizovali a uráželi a házeli po mně vším možným, což jistě někdy zažil každý brankář, já i nadále pocítuju hluboký respekt k lidem, kteří svou vášň prožívají srdcem a nemusejí přitom nikomu ubližovat.

Nejbujarejší večírky mého mládí končily v podniku jménem Grotta Mafalda, vyhlášené parmské bagetárně. Zá-